

VÝROBCE:
Flying Styro Kit, ČR

Stavebnice makety stíhacího letounu Jakovlev Jak-3 obdržela redakce RC revue přímo od výrobce, brněnské firmy Flying Styro Kit. Stavebnice modelu v měřítku 1:13 je dodávána v provedení ARF.

Model je zabalen v kartonové krabici o rozměrech 60x30x13 cm. Na jejím víku a po stranách jsou barevné fotografie s vyobrazením modelu a základními technickými daty. Maketa ve zbarvení slavné letky Normandie-Niemen má ovládaný motor, křídélka a výškovku.

Stavitel si může vybrat, zda chce s modelem především létat a postavit jej bez podvozku, nebo zda mu jde více o to, mít jej co nejpracovnější a postavit jej s podvozkem. Při využití všech detailů ve stavebnici se Jak-3 dá postavit opravdu jako dost věrná maketa, kterou si můžeme klidně vystavit ve vitríně.

Já jsem zvolil variantu bez podvozku vzhledem k tomu, že nemám běžně k dispozici asfaltovou či betonovou vzletovou a přistávací dráhu a subtilní podvozek modelu není určen pro létání na travnatém letišti.

V návodu na deseti stranách formátu A4 je popsáno doporučené vybavení (RC palubní systém a pohonná jednotka), seznam veškerých dílů stavebnice, nástroje potřebné k stavbě, pracovní postup v tištěné, ale i grafické podobě a v neposlední řadě také umístění vodou snímatelných obtisků. Nechybí zde ani historie předlohy, rozkreslení stavebnice „v rozstřelu“ s očíslovanými díly i obecné postupy při sestavování. Uložení serv, baterie, přijímače a poloha těžiště jsou v návodu nakresleny ve skutečné velikosti.

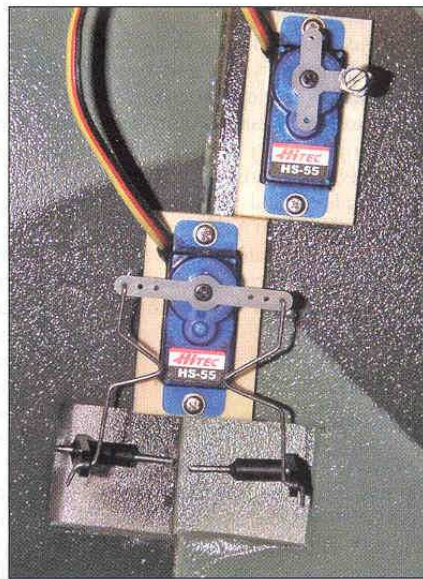
Veškeré díly z pěnového polystyrenu jsou už nabarveny a zabaleny

Stíhačka Jakovlev Jak-3⁺

v „bublínkové“ fólii. Ty odolnější, tedy díly dřevěné, balzové a z PSH, převodovka Griebel 7,7:1 s třílistou vrtulí a potřebná bižuterie jsou v plastových sáčcích. Obsahem stavebnice je i sada barev pro opravy. Je potřeba pouze dokoupit motor Speed 300, regulátor, pohonné akumulátory a palubní systém RC soupravy. Já jsem použil 8A regulátor Schulze slim-08, dvě mikroserva HS-55 a přijímač Rex 5+, jako pohonné akumulátory jsem zvolil Li-pol 720 mAh.

Model se dá uvést do letuschopného stavu bez spěchu po večerech zhruba za týden. Stavbu jsem začal podle návodu nalisováním pastorku na hřídel motoru. Ve stavebnici nechybí ani taková drobnost, jako je anaerobní lepidlo Loctite. Nicméně pastorek při narážení na hřídel vrstvu lepidla vytlačil, a kdybych ji okamžitě z hřídele nesetřel lihem, mohlo by se lepidlo dostat až do čelního ložiska motoru. Na to je třeba dávat pozor!

Po opatrném a přesném vlepení motorové přepážky s převodovkou, kdy je třeba neustále kon-

trolovat předepsané úhly, protože na šikmých dosedacích plochách deska ujíždí a fixace špendlíky by poškodila povrch trupu, jsem pod odnímací kryt vlepil boční balzové vztuhy sahající až k palubní desce.

Po této operaci jsem se jal kompletovat vnitřek kabiny s pilotem. Zde je možnost místo pilota umístit do trupu pouze sedačku. Zvolil jsem ale raději verzi s pilotem, kterému jsem vzhledem k tomu, že je lisován z černého PSH, vybarvil podle návodu pouze obličej. Podle návodu by se poté mělo přilepit zasklení kabiny, ale to jsem odložil na později, jelikož bych se tím připravil o možnost dostat se do trupu pro případné další úpravy táhel od serv.

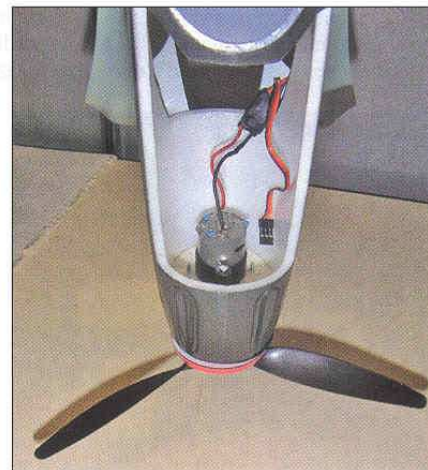
Sbrousit výřez pro VOP a vlepit ji do trupu bylo poměrně snadné. Také přilepení druhé poloviny SOP bylo vzhledem k tomu, jak výborně lícuje, hračkou.

Zalepil jsem páky přímého náhonu křídélka. Obě části křídla jsem sbrousil, a když k sobě li-

covaly, vlepil jsem hlavní balzový nosník do jedné poloviny centroplánu. Po zaschnutí jsem na rovné pracovní desce slepil poloviny křídla k sobě. Po dobu vytvrzování epoxidu byla poloha obou polovin fixována tak, abych dodržel výrobcem předepsané vzepětí. Následně zalepení domečků pro serva a instalace serv bylo chvilkovou záležitostí. U táhel křídélka jsem se rozhodl udělat „V“ ohyby pro případnou budoucí úpravu.

Návod nás poté nabádá k vytvoření schránky na baterie. Tu jsem zavrhl a místo ní do trupu nainstaloval balzovou destičku s kuličkovým suchým zipem. To má hned několik výhod: Jednak tím neztrácíme možnost výměny bateriové sady za jinou a jednak lze podstatně snáze model vyvažovat posouváním baterie. Polohu těžiště jsem zvolil na krajní hodnotu 66 mm od náběžné hrany (výrobce uvádí 66–84 mm).

Zbývalo jen zalepit křídlo do trupu a přilepit přechody. Tady se objevil určitý zádrhel. Po zalepení křídla do trupu jsem zjistil, že u části náběžné i odtokové hrany křídlo nelicuje, na některých místech až o 1,5 mm. Přechody křídlo-trup z PSH moc neseděly, tak jsem je odřízl v celé délce, oblepil je oboustrannou tenkou lepicí páskou a následně vlepil zpět na mís-

to. Jeví se mi to jako poměrně dobré řešení.

Tenkou oboustrannou lepenkou jsem přilepil i motorový kužel a nakonec také celek zasklení kabiny.

Do modelu o hmotnosti 220 g jsem zvolil dvoučlánek Li-pol. Vzhledem k použitému regulátoru jsem nemohl použít tříčlánek, takže celková hmotnost modelu byla 255 g, což je asi o 150 g méně, než uvádí výrobce. Tento rozdíl hmotnosti je ale částečně dán i tím, že jsem neměl na letadle všechny detaily. Vodovou snímatelné obtisky jsou kvalitní a není problém je nanášet i po celé délce trupu. Snad by jen bylo dobré v návodu opravit polohu lotrinského kříže na SOP. Je v něm totiž zakreslen s kratším příčnickem směrem dolů, správně má být nahoru.

Letové zkoušky probíhaly za bezvětřného, klidného počasí. Bylo slunečno, teplota se pohybovala okolo 24 °C. Model vypouštěl otec z ruky. Startoval jsem na plný plyn. Udělal jsem dobře, že jsem jej neházel sám. Jakmile byl Jak vypuštěn, začal poměrně dost stoupat a stáčet se doleva. Poměrně svižně stoupal za vrtulí. Vylétl jsem asi do 15–20 metrů, model vytrimoval a jal se zkoušet letové vlastnosti.

Vzhledem k tomu, že model je dolnoplošník, je velmi obratný a je dobré brát za kniploty s citem.

Jak-3 zaletí přemet, ale nejhezčí jsou efektní nízké průlety zakončené stoupavými zatáčkami o 180°. Výkruh modelu nečiní žádné problémy, jen je třeba malinko, ale opravdu jen malinko tlačit, když je na zádech. Při přetažení má Jak snahu jít do výrty, ze které sám částečně vyplave po puštění kniplotů, stačí jej pouze zkorigovat křídélky

do přímého letu. Při stažení plynu je lehký model silně brzděn velkou třílistou vrtulí, je proto třeba jej neustále držet na rychlosti a nechávat si dostatek energie v baterii na přistání.

Jak-3 zkrátka není žádný pomalolet a v mnoha ohledech se chová jako pravá stíhačka. Byť je model libivý a mohl by svádět i začínající modeláře, aby si postavili pěkný model skutečné stíhačky z 2. světové války, doporučuji jej jen zkušeným pilotům. Ti si s ním zato užijí dostatek adrenalinové zábavy. Stavebnice modelu Jak-3 se prodává za 2590 Kč.

Jiří Zikmund mladší

Technická data:

Rozpětí	850 mm
Délka	690 mm
Letová hmotnost	380 g
Plocha křídla	12,6 dm ²
Plošné zatížení	32 g/dm ²
Motor	velikosti 300

Vyjádření výrobce:

Mezera mezi plastovými přechody trupu a křídla vzniká tím, že v závislosti na stáří tloušťka polystyrenu kolísá až o 1 mm. Pružný přechod z PSH 0,4 mm však lepidlo ke křídlu bez problémů přitáhne.

Z. Poduška, Flying Styro Kit

